

ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ Β΄ ΚΥΚΛΟΥ

ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 13 ΙΟΥΝΙΟΥ 2008

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΕΞΙ (6)

ΚΕΙΜΕΝΟ

Άγγελος Τερζάκης
Προσανατολισμός στον αιώνα
Έλεγχος της δημοκρατικής ιδέας

Στη ζωή των λαών έρχεται κάποια στιγμή όπου από έναν αστάθμητο συνειρμό περιστάσεων, το κοινωνικό σύνολο καλείται να δώσει εξετάσεις και ν' αποδείξει αν είναι ώριμο για τη Δημοκρατία. Δεν πρόκειται εδώ για τις ξεκάθαρες εκείνες περιπτώσεις όπου δημοκρατικό και ολιγαρχικό καθεστώς αναμετριώνται, μπαίνουν και τα δύο στην ψηφοδόχο και περιμένουν το αποτέλεσμα της εκλογής. Μήτε για τις άλλο τόσο **ξεκάθαρες**, δυναμικές έστω, αναμετρήσεις των οδοφραγμάτων. Εκεί, ο πολίτης ξέρει καλά ανάμεσα σε τι έχει να διαλέξει. Πρόκειται για τις θολές, τις ύπουλες καταστάσεις, όπου πίσω από τις λέξεις κρύβονται έννοιες φευγαλέες, όπου άλλο ζητάς κι άλλο βρίσκεις, όπου διαλέγεις χωρίς να ξέρεις τι ακριβώς διαλέγεις. Η εποχή μας, μέγας διδάσκαλος στις διαφορούμενες έννοιες, διαπρέπει και σε τέτοιες **απατηλές** προτάσεις εκλογής.

Πολλοί—δεν θα πούμε οι περισσότεροι—νομίζουν πως η Δημοκρατία είναι ένα πολίτευμα. Δεν ξέρουν πως πρόκειται γι' **απόληξη** κι όχι γι' αφετηρία. Δημοκρατία σημαίνει αναβαθμός πολιτισμού. Προϋποθέτει πολλά πράγματα, όχι απλώς έναν ιδεολογικό προσανατολισμό ή μια κατεύθυνση του γούστου. Γίνεσαι άξιος να υψωθείς ως τη δημοκρατική ιδέα, όταν έχεις πριν διανύσει κάποια στάδια εσωτερικού εκπολιτισμού. Μια Δημοκρατία στους Κάφρους είναι αδιανόητη, ενώ είναι νοητά εκεί όλα τ' άλλα καθεστώτα,

ολιγαρχικά, απολυταρχικά, ιδιαίτερα τ' αριστοκρατικά, γιατί η αριστοκρατία είναι έννοια σχετική, εξαρτημένη στενά από τοπικούς όρους και ήθη. Οι φύλαρχοι είναι μια αριστοκρατία. Η Δημοκρατία δεν ξέρει φυλάρχους κι αυτό είναι βέβαιο παρακινδυνευμένο, γιατί μπορεί να **κλονίσει** την έννοια της φυσικής ιεραρχίας, όταν η πειθαρχία δεν είναι εσωτερική, όταν δηλαδή τα άτομα δεν έχουν ακόμα αξιωθεί να φτάσουν στο επίπεδο πολιτισμού όπου ο πολίτης **προσηλώνεται** σε γενικές ιδέες όχι παραμορφωμένες σε φόβητρα.

Κάθε φορά που εκδηλώνεται ή που υποβόσκει μια κρίση της δημοκρατικής ιδέας, πρέπει να ψάχνουμε να βρούμε αν τα αίτια είναι εξωτερικά ή εσωτερικά, μ' άλλα λόγια αν φταίνε οι ιστορικές συνθήκες ή μήπως υπάρχει μια ανεπάρκεια οργανική μέσα στα άτομα-φορείς της ιδέας. Βέβαιο οι συνθήκες αυτές δεν είναι απόλυτες· ιδιαίτερα η δεύτερη. Δεν φταίνε ποτέ όλοι για την **κάμψη** της δημοκρατικής αρετής. Επειδή όμως οι λαοί σαν ιστορικές μονάδες χαρακτηρίζονται από την πλειοψηφία τους, ή –στο πρακτικό επίπεδο–έστω και από τη σχετική πλειοψηφία, σε περίπτωση τέτοια πρέπει ν' αναρωτιόμαστε μήπως υστερεί κάτι στην ίδια την ωριμότητα των λαών αυτών. Μήπως δεν έχει **συμπληρωθεί** η διαδρομή που θα τους έκανε άξιους της Δημοκρατίας.

Είναι πάντοτε επικίνδυνο να γενικεύει κανένας, αλλά και η δειγματοληψία δεν μπορεί να καταργηθεί σα μέθοδος. Μου έχει τύχει πάμπολλες φορές, σε συζήτηση όχι διαλογική αλλά σε κύκλο, ν' ακούσω κάποιον να λέει, όταν οι διαπιστώσεις φαίνονται να φτάνουν σε αδιέξοδο: «Μωρέ εμάς μας χρειάζεται δικτατορία!» –και δυο-τρεις άλλοι γύρω να συμφωνούν, κουνώντας επιδοκιμαστικά τα κεφάλια τους. Τότε κάτι μαραίνεται μέσα μου, με κυριεύει αθυμία. Όχι γιατί οι άνθρωποι αυτοί βρίσκονται, κατά τη γνώμη μου, σε πλάνη. Αλλά γιατί βλέπω πόσο εύκολα απεμπολούν τα άτομα τις ελευθερίες τους, τα ευγενέστερα δικαιώματά τους, ό,τι με τόσους αγώνες έχει κατακτηθεί στο μάκρος της ιστορίας, με τόσο αίμα. Απεμπολούν δηλαδή την ανθρώπινη

αξιοπρέπεια. Και πόσο είναι πρόθυμοι οι άνθρωποι να την ανταλλάξουν με μιαν αβασάνιστη, κοντόθωρη, χαμηλή **αμεριμνησία**, που δεν τους εξασφαλίζει—όπως νομίζουν—τα κεκτημένα, αλλά που τους δίνει την ψευδαίσθηση πως τα εξασφαλίζει. Γιατί κανένας, κι ο πιο ανιστόρητος, δεν μπορεί να μην ξέρει ότι τα τέτοια καθεστώτα, τ' αυταρχικά, τα πιεστικά, έχουν κακό τέλος, και πως τη στιγμή της ανατροπής τους ο σπασμός κλονίζει συθέμελα, συνεπαίρνει τα πάντα, παράνομα και νόμιμα μαζί, ένοχα κι αθώα.

Για να γίνει ένας λαός **άξιος** της Δημοκρατίας, πρέπει να πάψει πρώτα να πιστεύει στο χωροφύλακα. Να βλέπει σ' αυτόν το σύμβολο της εξουσίας κι όχι την ενσάρκωσή της. Να μην τον κρίνει απαραίτητο στο κάθε του βήμα, επιτηρητή και παιδαγωγό. Ένας λαός άξιος της Δημοκρατίας δίνει εξετάσεις καθημερινά, όχι μονάχα μπροστά στην κάλπη· δίνει εξετάσεις στα πιο μικρά πράγματα της καθημερινής ζωής: σέβεται τη θέση του στην «ουρά», προσέχει να μην ενοχλεί το διπλανό του, πιστεύει πως έχει πρώτα καθήκοντα κι έπειτα δικαιώματα. Η κοινωνική αγωγή είναι αναγκαία προϋπόθεση της Δημοκρατίας. Όταν ακούω τους παραπάνω κυρίους να λένε πως τους χρειάζεται δικτατορία, χαμογελώ μέσα μου, παρ' όλη μου την **αθυμία**, γιατί συλλογίζομαι πως δεν το καταλαβαίνουν τι λένε πραγματικά: ότι τους λείπει η αγωγή. Πώς μπορεί να νοηθεί Δημοκρατία δίχως το σεβασμό του διπλανού σου;

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ Α΄

1. Για καθεμιά από τις παρακάτω προτάσεις να γράψετε στο τετράδιό σας το αντίστοιχο γράμμα της πρότασης και δίπλα την ένδειξη ΣΩΣΤΟ ή ΛΑΘΟΣ, σύμφωνα με το κείμενο.
 - α. Ο συγγραφέας αναφέρει ότι η δημοκρατία προϋποθέτει κάποια στάδια εσωτερικού εκπολιτισμού.
 - β. Η κρίση της δημοκρατικής ιδέας οφείλεται μόνο σε μια εσωτερική ανεπάρκεια των πολιτών.
 - γ. Ο συγγραφέας κυριεύεται από αθυμία όταν τα άτομα εύκολα απεμπολούν τις ελευθερίες και τα δικαιώματά τους.
 - δ. Η κοινωνική αγωγή δεν αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση της δημοκρατίας.
 - ε. Ένας λαός άξιος της δημοκρατίας δίνει εξετάσεις μόνο μπροστά στην κάλπη.

Μονάδες 10

2. «Κάθε φορά που εκδηλώνεται ή υποβόσκει μια κρίση της δημοκρατικής ιδέας, πρέπει να ψάχνουμε να βρούμε τα αίτια». Να επιχειρήσεις να βρεις και να αναφέρεις τουλάχιστον τρία αίτια μελετώντας το κείμενο.

Μονάδες 10

ΕΝΟΤΗΤΑ Β΄

- 1.α. Να δώσετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:
απατηλές, κλονίσει, προσηλώνεται, συμπληρωθεί, αθυμία.
- β. Να δώσετε ένα αντώνυμο (αντίθετο) για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:
απόληξη, ξεκάθαρες, άξιος, κάμψη, αμεριμνησία.

Μονάδες 5

Μονάδες 5

- 2.α.** Ποια συλλογιστική πορεία–παραγωγική ή επαγωγική–ακολουθεί ο συγγραφέας στο παραπάνω κείμενο; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας

Μονάδες 5

- β.** Να δώσετε έναν πλαγιότιτλο για την τρίτη παράγραφο: «Κάθε φορά ...της δημοκρατίας», και έναν πλαγιότιτλο για την τελευταία παράγραφο: «Για να γίνει ... του διπλανού σου;».

Μονάδες 5

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ΄

- 1.** Να αποδώσετε την περίληψη του παραπάνω κειμένου, χωρίς δικά σας σχόλια, σε 100-120 λέξεις.

Μονάδες 20

- 2.** Η δημοκρατία θεωρείται το κορυφαίο πολιτικό σύστημα διακυβέρνησης μιας χώρας.
- Ποια η προσφορά του δημοκρατικού πολιτεύματος στο άτομο και στην κοινωνία;
 - Πώς μπορούμε να διαμορφώσουμε πολίτες με δημοκρατική συνείδηση;

Να αναπτύξετε τις απόψεις σας για τα παραπάνω σε ένα άρθρο, που θα δημοσιευτεί στην εφημερίδα του σχολείου σας (450 - 500 λέξεις).

Μονάδες 40

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Τις ερωτήσεις να μην τις αντιγράψετε στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα, τα οποία θα καταστραφούν μετά το πέρας της εξέτασης.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας σε όλες τις ερωτήσεις.**
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων και όχι πριν τις 10.00 π.μ.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ Β΄ ΚΥΚΛΟΥ

ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 13 ΙΟΥΝΙΟΥ 2008

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)

ΚΕΙΜΕΝΟ

Η διατροφή του πλανήτη

Πριν από ένα τέταρτο του αιώνα, ο Αμερικανός Paul Ehrlich, από τους πρωτοπόρους της παγκόσμιας κινητοποίησης για το περιβάλλον, προειδοποιούσε ότι ο πλανήτης μας ήταν στα πρόθυρα «απίστευτα μεγάλης πείνας». Ο πληθυσμός αριθμούσε τότε 3,5 δισεκατομμύρια, αριθμός οριακός κατά τον Ehrlich. «Είναι πρακτικά αδύνατο να χορτάσουν έξι δισεκατομμύρια άνθρωποι», έγραφε το 1976.

Υπολογίζεται ότι ο παγκόσμιος πληθυσμός θα φτάσει τα έξι δισεκατομμύρια τον επόμενο χρόνο. Ωστόσο οι άνθρωποι σε γενικές γραμμές τρέφονται καλύτερα παρά ποτέ. Σύμφωνα με τα στοιχεία των Ηνωμένων Εθνών, πριν τριάντα περίπου χρόνια η παραγωγή τροφίμων στον κόσμο αντιστοιχούσε σε 2.360 θερμίδες κατά κεφαλήν ημερησίως, ενώ σήμερα αντιπροσωπεύει 2.740 θερμίδες. Οι ημερήσιες θερμίδες θα συνεχίσουν να **αυξάνονται ταχύτερα** από τον πληθυσμό τουλάχιστον ως το 2010, σύμφωνα με τις **αισιόδοξες** προβλέψεις του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Η **αλματώδης** αύξηση του πληθυσμού το δεύτερο ήμισυ του αιώνα μας, ώθησε στα ύψη τη συνολική ζήτηση τροφίμων. Παρ' όλα αυτά η προσφορά αυξήθηκε ακόμα περισσότερο, ενώ η τιμή του σιταριού, σε σταθερά δολάρια, έπεσε κατά 61 τοις εκατό και η τιμή του καλαμποκιού κατά 58 τοις εκατό.

Η ικανότητα να παράγουμε ολοένα περισσότερη τροφή κάθε χρόνο οφείλεται σε ένα από τα σημαντικότερα

επιτεύγματα στην ιστορία του ανθρώπου: την ανακάλυψη της γεωργίας.

Τα πρώτα εκατό χιλιάδες χρόνια από την εμφάνιση του νεότερου ανθρώπου, οι πρόγονοί μας έτρωγαν καρπούς που συνέλεγαν στη φύση και ζώα που κατάφεραν να σκοτώσουν. Όμως γύρω στο 8000 π.Χ., ο νεολιθικός άνθρωπος και σύμφωνα με κάποιους ειδικούς πιο συγκεκριμένα η νεολιθική γυναίκα, άρχισε να καλλιεργεί τη γη. Οι γυναίκες ανακάλυψαν ότι, αν σκόρπιζαν σπόρους στο χώμα, μετά από μερικούς μήνες αυτοί φύτρωναν.

Η γεωργική επανάσταση επέφερε μια βασική αλλαγή: ο δείκτης γεννητικότητας του ανθρώπου έφτασε και ξεπέρασε το δείκτη θνησιμότητας, και ο πληθυσμός του πλανήτη άρχισε να αυξάνεται σταθερά. Η γεωργία έγινε η κυρίαρχη ανθρώπινη απασχόληση – ακόμα και σήμερα απασχολεί σχεδόν πενήντα τοις εκατό του παγκόσμιου εργατικού δυναμικού.

Η βιομηχανική επανάσταση επέτρεψε σε κάθε γεωργό να καλλιεργεί περισσότερη γη. Αυτό όμως είχε ως ανεπιθύμητο αποτέλεσμα την όλο και μεγαλύτερη κατανάλωση ενέργειας και την επιδείνωση της ατμοσφαιρικής μόλυνσης. Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας '60, η χημική γεωργία καθώς και τα υβρίδια αύξησαν πολύ την παραγωγή ανά στρέμμα, αλλά και τα τοξικά κατάλοιπα αυξήθηκαν κατακόρυφα. Παρά τις **καινοτομίες**, και πολύ συχνά εξαιτίας τους, η υποβάθμιση του εδάφους και η μόλυνση των υδάτων απειλούν τη γεωργική παραγωγή σε πλανητική κλίμακα.

Ταυτόχρονα, η εφαρμογή νέων μεθόδων στη γεωργία διατήρησε την παραγωγή τροφίμων σε αρκετά υψηλά επίπεδα, ώστε να ανταποκρίνεται στην αυξανόμενη παγκόσμια ζήτηση. Η δύναμη της καινοτομίας **υπερκέρασε** αυτό που ο Malthus είχε αποκαλέσει «πληθυσμιακή πίεση». Σήμερα η Γη παράγει αρκετά τρόφιμα για όλους. Και όμως, εκατοντάδες εκατομμύρια άνθρωποι δεν μπορούν να εξασφαλίσουν το ζωτικό ελάχιστο των 2.200 θερμίδων **ημερησίως**. Περίπου είκοσι τοις εκατό του πληθυσμού στις υπό ανάπτυξη χώρες υποφέρει από χρόνια υποσιτισμό. Πριν τριάντα χρόνια το ποσοστό ήταν διπλάσιο. Με άλλα λόγια

προοδεύουμε. Γιατί όμως να μένει πεινασμένος έστω και ένας άνθρωπος στον πλανήτη;

Το πρόβλημα δεν **έγκειται** τόσο στην παραγωγή όσο στη **διανομή**. Σήμερα η διατροφή είναι ανεξάρτητη από την τοπική παραγωγή τροφίμων. Μερικοί από τους καλύτερα τρεφόμενους λαούς στον κόσμο έχουν την τύχη να ζουν σε χώρες όπως η Ιαπωνία όπου δεν χρειάζεται να παράγουν οι ίδιοι την τροφή τους. Άλλοι λαοί πεινούν, αν και ζουν σε καταπράσινα εδάφη με συχνές βροχοπτώσεις. Ο κύριος λόγος γι' αυτή τη διαφορά είναι η πολιτική. Οι περισσότερες χώρες διαθέτουν την πολιτική **βούληση** να εξασφαλίσουν στον λαό τους αξιοπρεπή διατροφή, άλλες όμως όχι.

(Από το περιοδικό National Geographic)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ Α

1. Ποιες είναι οι αρνητικές επιπτώσεις της βιομηχανικής επανάστασης, σύμφωνα με το κείμενο;

Μονάδες 10

2. Ποιος είναι ο κύριος λόγος, σύμφωνα με τον αρθρογράφο, για τον οποίο πολλοί λαοί σήμερα πεινούν, μολονότι ζουν σε πλούσια εδάφη;

Μονάδες 10

ΕΝΟΤΗΤΑ Β

1. α. Να δώσετε έναν πλαγιότιτλο στην τελευταία παράγραφο του κειμένου.

Μονάδες 5

- β. «Η γεωργική επανάσταση επέφερε ... εργατικού δυναμικού»: Να βρείτε τον τρόπο ανάπτυξης της παραγράφου και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 5

2. α. Να δώσετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

ταχύτερα, καινοτομίες, υπερκέρασε, έγκειται, βούληση.

Μονάδες 5

- β. Να γράψετε μια δική σας πρόταση με καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις (σε οποιονδήποτε γραμματικό τύπο):

αυξάνονται, αισιόδοξες, αλματώδης, ημερησίως, διανομή.

Μονάδες 5

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ

1. Να αποδώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο του κειμένου, χωρίς δικά σας σχόλια, σε 100 περίπου λέξεις.

Μονάδες 20

2. Σήμερα, με την εφαρμογή νέων μεθόδων καλλιέργειας, έχει αυξηθεί η παραγωγή τροφίμων. Όμως ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού του πλανήτη, κυρίως στις υπό ανάπτυξη χώρες, υποφέρει από υποσιτισμό. Ποια είναι τα κυριότερα αίτια που προκαλούν το πρόβλημα και με ποιους τρόπους μπορεί να αντιμετωπισθεί η έλλειψη τροφίμων στον Τρίτο Κόσμο. Να συντάξετε ένα άρθρο για το περιοδικό του σχολείου σας, σχετικά με το θέμα αυτό. (450-500 λέξεις).

Μονάδες 40

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Τις ερωτήσεις να μην τις αντιγράψετε στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμιά άλλη σημείωση.
Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα, τα οποία θα καταστραφούν μετά το πέρας της εξέτασης.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας σε όλες τις ερωτήσεις.**
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων και όχι πριν τις 10.00 π.μ.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ